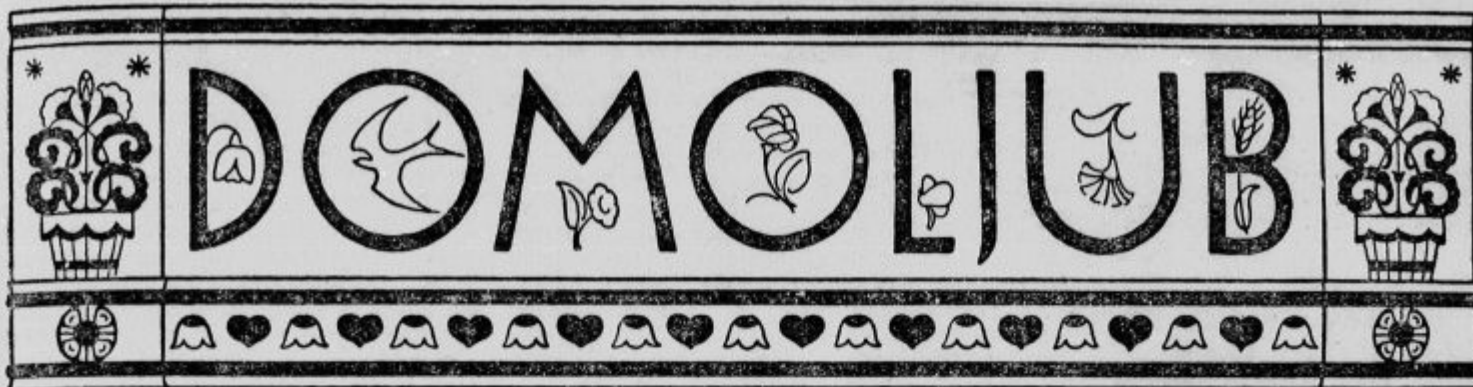

Glasilo Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 38 Din za celo leto. — Za inozemstvo 60 Din. — Posla-
moza številka 1 Din. — V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. • Izdaja vanko uredo ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročna,
reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica šte. 6.

Narodni poslanec Vlad. Pušenjak.

Dohodnina.

25. oktobra 1896 se je potrdil po bo-
jih, ki so trajali skoro deset let, avstrijski
zakon o neposrednih osebnih davkih, med
katerimi se je na novo uvedel i dohod-
ninski davek. Trideset let skoraj je v ve-
ljavi dohodnina, a pred vojsko je malo-
kdo v Sloveniji bil deležen »dobrot« tega
davka, mali in srednji kmetje, mali in
srednji obrtniki, o delavcih niti ne govo-
rim, niso poznali tega davka. Davčne ob-
lasti so se pred vojsko dobro zavedale,
da je dohodnina dopolnilni davek, ki naj
zašene onega, ki ne plača nobenega dav-
ka, kakor uradnik, rentnik (uživalec ob-
resti svojega premoženja) itd., ali graščak,
veletržev, velik obrtnik, industrijalec itd.,
kateri ima znatne dohodke in je vsled
tega v stanu, da poleg zemljiškega, pri-
dobninskega itd. davka še plačuje — do-
hodnino.

Danes pa vidimo, da se delavcem,
vsem vaškim obrtnikom in malim kmetom
predpisuje dohodnina, in to znatna do-
hodnina na podlagi dohodkov, katerih ni-
majo ali so pa silno pretirano proraču-
nani. Radi tega se ne smemo čuditi, da je
ljudstvo nezadovoljno, da tarna in ob-
upuje, ne smemo se pa tudi čuditi, če sli-
šimo nedeljo za nedeljo pred našimi cer-
kvami razglase, da se bo temu in temu
posestniku na javni dražbi prodala krava,
konj, svinja, vozovi, pohištvo itd., ne
smemo se čuditi neštevilnim razglasom v
vsakem »Uradnem Listu« o prodaji — po-
sestev. Vse družbe in prodaje se vrše sko-
raj izključno — iz nezmožnosti plačila do-
hodnine. Gg. referenti pri davčnih oblastih
naj pogledajo v knjige za l. 1912. do 1914.,
naj primerjajo število takratnih davčnih
obvezancev z današnjim številom, naj pro-
učite število dražb in prodaj radi neplača-
nih davkov, osobito dohodnine in dobili
bodo odgovor na vprašanje: Zakaj se
ljudje upirajo dohodnini.

Nekaj števil.

Za l. 1923. se je v Sloveniji predpisala
dohodnina 34.123 osebam, katere pred-

stavljajo 90.897 družinskih članov. Tem
davčnim obvezancem se je obdačil čisti
dohodek v ogromni vsoti 2 milijardi 77 mi-
lijonov in od tega neverjetnega dohodka
predpisala dohodnina okrog 246 milijonov
ali skoraj 12% čistega dohodka.

Da se računa pretirano visoka do-
hodnina v Sloveniji, je najboljši dokaz dej-
stvo, da znaša kljub velikemu številu
davčnih obvezancev, kar znači, da je med
njimi mnogo strank z malimi dohodki, do-
hodnina — 12% čistega dohodka. Zna-
čilno je, da se je predpisala dohodnina v
znesku okrog 246 milijonov, a proraču-
na je v državnem proračunu z — 54 mi-
lijoni, oziroma z 30% izredno doklado
vred 70 milijonov.

Proračun se sestavlja po podatkih iz
preteklosti, to je resnično, kakor tudi, da
se sestavlja za kolikor toliko nezanesljivo
prihodnost, a proračun se sestavlja tudi
tako, da ne pade v oči prevelika obre-
menitev posameznih pokrajin. Podatki,
katere dobimo v roke, nam pričajo, da
je n. pr. Srbija s Črnogoro po proračunu
za l. 1925. imela plačati 171.6 milijonov
dinarjev, plačala pa je 211.7 milijonov Din
neposrednih davkov, dočim je bilo za Slo-
venijo proračunano 70 milijonov Din, a
plačala je 144.3 milijone Din. Plačilo Sr-
bije in Črnogore je, kar se običajno pri-
peti, za ne celih 25% prekosilo proraču-
nano vsoto, a plačilo Slovenije za več ko
105%.

Razlika je ipak prevelika in mislim,
da bi naši davčni uradniki veljali kot iz-
vrstni uradniki, ako bi predpisali davek
v taki višini, da bi za 50% prekosil pro-
računano vsoto, ako uradniki za Srbijo
in Črnogoro — znajo predpis davkov le za
ne celo 25% proračunano vsoto.

Številke za zadnja leta bi dala gotovo
še bolj kričečo sliko o plačilu dohodnine
v Sloveniji, a žal jih nimam na razpolago.

Dohodnina v novem zakonu.

Nov davčni zakon, katerega večji del
je že pretresel davčni odbor, je poslab-

šana izdaja avstrijskega davčnega zakona.
Naš odpor je imel do sedaj ta uspeh, da
se je odložila razprava in sklepanje o
davčnih odstotkih, da se še ni rešilo pri
nobeni davčni vrsti vprašanje, koliko od-
stotkov katastralnega čistega dohodka,
čiste najemnine, čistega dohodka itd. bode
znašal davek. O teh poglavitnih vpraša-
njih se bo razpravljalo na koncu in bom
v posebnem članku poročal, da izve širša
javnost, v kolikor je sedanja vladna ve-
čina na naš pritisk znižala pretirano vi-
soke davčne odstotke. Tudi naš novi za-
kon nam podaja mešani davčni sistem, ki
vsebuje poleg zemljiškega davka, zgrada-
rine itd. tudi osebni davek na skupni do-
hodek ali dohodnino.

Pri dohodnini se morata upoštevati
dve glavni načeli: eksistenčni minimum in
progresija. Eksistenčni minimum znači, da
naj ostane neobdačena vsota, katero člo-
vek potrebuje, da za silo preživi sebe in
svojo rodbino, pomen progresije pa leži v
tem, da se davek pri višjih dohodkih iz-
datnejše stopnjuje; n. pr. ako znaša da-
vek pri dohodku 10.000 Din 2%, to je
200 Din, pri 80.000 Din ne znaša 1600 Din,
ampak 3200 Din, to je 4%, in to radi tega,
ker lahko davkoplačevalec z višjimi do-
hodki večji odstotek dohodka pogreša,
kakor davkoplačevalec z neznatnimi do-
hodki.

Eksistenčni minimum.

V novem davčnem zakonu se ti dve
glavni načeli nista dovolj uvaževali. Pred
pravratom je znašal eksistenčni minimum
1600 zlatih kron, kar bi značilo sedanjih
40.000 Din. Sedaj znaša eksistenčni mi-
nimum 5000 Din, a po novem zakonu samo
— 3600 Din. Mi zahtevamo eksistenčni
minimum vsaj 15.000 Din. Da je naša za-
hteva opravičena, pričajo i zgledi iz dru-
gih držav. V Avstriji znaša minimum
9600 Din, v Madžarski 12.480 Din, v Če-
škoslovaški 10.200 Din, v Švedski 9100 do
16.800 Din, na Angleškem 36.450 do
60.750 Din, v Ameriki 56.000 do 140.000
Din. V poslednje imenovanih državah je
eksistenčni minimum za oženjene dosti
višji ko za samce, kar je popolnoma v
redu. V novem zakonu se ne upošteva v
isti meri ko doslej obitelji z večjim šte-
vilom otrok.

Progresija.

Dohodnina z vojnim pribitkom vred je znašala pri dohodku

10.000 kron	2-9 odstotkov
20.000 "	4-3 "
40.000 "	5-9 "
60.000 "	6-9 "
100.000 "	8-7 "
1.000.000 "	14-3 "

Po predloženem novem zakonu bi pa znašala pri dohodku

10.000 Din	3-5 odstotkov
40.000 "	5-25 "
60.000 "	5-83 "
100.000 "	6-82 "
1.000.000 "	12-28 "

Mi vidimo, da je davčni odstotek pri malih dohodkih previsok, pri visokih prenizek, vidimo pa tudi, da ni izvedena, ako se prouči celo lestvico, prava progresija. Da se olajša breme davkoplačevalcem z malimi dohodki, izvede pravilna progresija in primerno obdači večje dohodke, se predlaga od strokovnjakov, da naj znaša dohodnina pri dohodku

20.000 Din	2 odstotkov
40.000 "	2-1 "
60.000 "	2-2 "
100.000 "	2-4 "
200.000 "	2-9 "
300.000 "	3-9 "
400.000 "	4-9 "
500.000 "	5-9 "
1.000.000 "	13-9 "

Naše stališče.

V seji davčnega odbora dne 4. septembra 1926 je prišla v razpravo dohodnina. Predlagal sem ukinitve tega davka, ker iz proračunov strokovnjakov izhaja, da bodo davčne vrste, katere so se v davčnem odboru že pretresle, dale več dohodkov državi, ko dajo dosedaj neposredni davki in ne sme v tako obupnih gospodarskih razmerah vlada povečevati davčnih bremen, temveč mora stremeti za znatnim znižanjem istih, ako želi ohraniti kmetijski stan in odstraniti gospodarsko krizo, ki ogroža obstoj vseh stanov. Omenil sem, da je kmetstvo ljudstvo odločno protivno temu davku, ker davčne oblasti pretiravajo in verjamejo raznim neosnovanim trditvam zaupnikov, ker se pri odmeri tega davka ne upošteva sprememb v gospodarskih razmerah, omenil nadalje, da je trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani proti nadaljnjemu obstoju tega davka, ker povzroča priredba tega davka, osobito pri nižjih dohodkih — v Sloveniji bo najbrž sedaj okrog 50.000 oseb podvrženih plačilu dohodnine — ogromno dela in ogromno stroškov.

Opozoril sem na to, da je sam delegat dr. Šavnik v neki l. 1925. izdani brošuri, napisal te-le besede: »Za čisto kmetijske razmere bi bilo morda res bolje, da uvedemo kak drug način obdačenja. Naj razmišljajo o tem oni, ki so poklicani za to, zlasti sedaj, ko se namerava razširiti dohodnina tudi na pokrajine, kjer bo še pomanjkanje šolske izobrazbe oviralo uspeh.«

Z ozirom na to ugotovitev samega delegata sem izrazil bojazen, da bodo, kakor

davke na poslovni promet itd., i dohodnino v bodoče plačevali samo prečani, dočim se v Srbiji in Crngori radi pomanjkanja katastra in vseh drugih predpogojev ter radi slabe davčne uprave ta davke ne bo ne predpisoval, ne plačeval.

Za odpravo dohodnine se je zavzel še en radikalni poslanec iz Srbije in, en samostojni demokrat iz Hrvatske, dočim so Radičevci po svojem govorniku priporočali zakon in dohodnino in je dohodnina z njihovimi glasovi ostala. To si treba zapomniti za slučaj, ko bodo samostojni kmetje, oziroma Radičevci, zabavljali čez davke, za katere sedaj glasujejo, četudi sedaj že vedo, kar je v seji dne 4. septembra 1926 izjavil njihov govornik, da bodo davki po novem zakonu večji ko sedaj.

Pomenek slovenskega delavca s komunistom.

Komunist Marcel je prišel po protestnem shodu v ljubljanskem Mestnem domu, kjer je pozival maloštevilno delavstvo v enotno fronto proletarijata — v gostilno na dalmatinsko črtno. — Prisedel je h krščanskemu delavcu Francetu.

Marcel: »Servus kolega! Ali si že dolgo tukaj?«

France: »Ne, ravno kar sem prišel. Bil sem na shodu v Mestnem domu. Slišal sem tudi tvoj govor.«

Marcel: »Ali ti je bil všeč?«

France: »Bil in ne bil. Odkrito ti povem, da je socialni demokrat govoril bolj stvarno. Ti si kar bruhal ogenj in žveplo na krščanske socialiste, in kakor da bi bili naši delavci krivi rudarske krize. Najprej vabite k enotnemu nastopu, potem pa bičate one, ki želijo pomagati.«

Marcel: Osemurnega delavnika si ne damo odvzeti. Hočemo delavske kontrole nad produkcijo in prodajo premoga. Od slovljeni delavci morajo dobiti brezposelno podporo in vse reducirane morajo sprejeti nazaj na delo.«

France: »Za vse to smo tudi krščanski socialisti. Kaj pa vendar še hočete od nas?«

Marcel: »Z govori in resolucijami se ne doseže ničesar. Hočemo odločnih javnih nastopov, ven na ulice!«

France: »Kaj pa bomo dosegli s kričanjem? Raz oken se nam bodo smejali, ko bomo leteli na vse strani pred — avtomobilnimi škropilnicami. — In ostrejši nastop, ali bi vspel? Ali nimate usmiljenja do delavcev in njihovih rodbin in se vam morda hoče grozne ponovitve dogodkov.«

Marcel: »Kapitalizem more streti samo kri. Toda za enkrat ne mislim tako. Sami slovenski delavci ne bomo napravili ničesar. Naši rudarji bi dosegli popolno zmago, če bi jih podpiral proletarijat drugih držav.«

France: »Da, če bi ne bilo tega presnetega »čee«. Ampak pomisli, sodrug Marcel: še slovenske, rdeče internacionale ne moreš spraviti pod eno streho. Saj bo vsaka ulica v Ljubljani kmalu imela svojo

socijalistično stranko, ker je preveč kolovodij, ki bi radi živeli na račun delavskih žepov. Pomoč tujega sveta tudi ni vse. Pogledj v Anglijo, kjer je dobro organizirano delavstvo doživelo s svojim letošnjim velikim štrajkom popoln polom, čeprav so dobili denarno pomoč od zunaj. Ne glede na to, da je diktatura delavstva prav tako krivična, kot diktatura kapitala ali pa kakkega drugega stanu, je gotovo, da enotnega nastopa proletarcev, kakor si ga komunisti in socialdemokratje predstavljate, še dolgo, dolgo ne bo. Je torej zlodejstvo, da napeljujete revni delavski sloj, ki pomoči nujno potrebuje, z raznimi omamljivimi gesli k mislim in dejanjem, ki so neizvedljiva in sploh nezmožna, da dvignejo v človeški družbi proletarijat na stopnjo, ki mu gre.«

Marcel: »Kaj torej? Ali naj se vržemo kapitalistom pod noge, da nam bodo še bolj rezali kožo?«

France: »Tega ni potreba. Delavci morajo biti tesno združeni, ako hočejo kaj veljati, vendar drugače, kakor oznanujete komunisti in pa vam sorodne delavske stranke.«

Marcel: »Kako? Povej, zanima me!«

France: »Vstopiti bi morali vsi delavci, sploh vsi tako zvani nižji sloji v enotno organizacijo, seveda, ne na podlagi razrednega boja, temveč na temelju razrednega sporazuma.«

Marcel: »To bi bil narobe svet.«

France: »Vem, čudno se ti zdi. Vendar motiš se. Načelo razrednega sporazuma je za vsak stan pogoj zadovoljnega trajnega in mirnega sožitja. — Pogledj! Kmetijski stan ima v naši državi pretežno večino, zato bi moral organiziran delavec najprej najti sporazum z organiziranim kmetom. V Sloveniji je kmet v ogromni večini v taboru S.L.S. S tem dejstvom moraš računati.«

Marcel: »Poznam vaše kmete. Težko bo šlo s sporazumom.«

France: »Rdeči socialisti seveda ne morejo izpeljati delavsko-kmetijske sloge, ker oznanjajo kmetu boj in ne sprave in pa, ker ne upoštevajo njegovega verskega mišljenja. Slovenski kmet ne gre in ne bo šel v nobeno zvezo s socialnimi demokrati, ki se poleg drugega norčujejo iz vsega, kar je našemu ljudstvu svetega in ki pravijo, da so nebesa le za vrabce. — Naš slovenski kmet tudi ve, da ruski komunizem, ki ima ta čas v domači državi vso moč, neusmiljeno zatira svoboden, kulturni in gospodarski razvoj kmetijskega stanu, uničuje v ruskem narodu čut do verskega in npravnega življenja, pobija duhovnike in pretvarja cerkve v skladišča, gledališča in zloglasna zabavišča.«

Marcel: »Kaj nam bo pomagalo, če bodeta kmet in delavec združena, naj-večji sovražnik delavnih slojev, kapitalizem, bo še vedno tu.«

France: »Na pravi krščanski ljubezni in pravičnosti zedinjena kmetijski in delavski stan bodeta imela v državi oblast nad vsem in tudi nad kapitalom, ki danes bolj kot kdaj tlačí oba najvažnejša delavna stanova.«

Marcel: »Kaj torej hočeš od nas?«

France: »Najprej je treba napraviti red v Sloveniji. Če ti je resnično pri srcu

revno, delavno ljudstvo, boš spremenil svoje mišljenje temeljito in iskreno in boš pomagal s svojimi dosedanjimi so-mišljeniki, da pride v krščanskosocialno organizacijo ves slovenski proletarijat. Le taka delavska zveza bo imela vse pogoje, da ustvari s organiziranim slovenskim kmetom sporazum, brez katerega je trajno srečna bodočnost slovenskega delavca izključena.»

Kaj pišejo nasprotniki.

»Delavska politika«, eden socialdemokratskih listov, za katerim stoji nekdanji bedni sodrug, danes pa milijonar s svojo petično roko, je žerjavovce v volivnem boju za trgovsko in obrtno zbornico sicer tiho, a vendar prav krepko podpirala. Tudi v zadnji številki od 15. septembra zabavlja, ker so bili na Jelačinovo kandidatno listo uvrščeni nekateri Nemci, kakor da bi ne bilo pravično, ako so dobili drugorodci nekaj zastopnikov v razmerju števila svojih volivcev. V dopisu iz Maribora v isti številki pa se »Delavska politika« že prilizuje Nemcem in stresa jezo nad jugoslovanskimi pravniki, ker so izjavili, da mora ostati Maribor slovensko mesto. Res, čudovita je doslednost — rdeče internacionale.

Zadnji »Kmetijski list« poroča o kmetem »prazniku« na Bledu, ki je bil primeroma slabo obiskan. Gospod Ažman se je tolažil z vojno razporeditvijo, ki je baje ta dan zadržala ljudi na Jesenicah, vendar je glavni vzrok nepopolne udeležbe na tem in drugih Pucljevih shodih ta: samostojni kmetje so pričakovali od g. Puclja, ko je šel z radičevci v zvezo in v vlado, vsaj delnega olajšanja davčnih bremen, a zgodilo se je narobe. Okrog 60 poslancev ima Puclj-Radičeva seljačka demokracija, v vladi že sedi toliko časa in vendar dobiva slovenski kmet iz Belgrada pod seljačko vlado same batine. To je resnica, ki je ne zakrije vse lepo govorjenje in vseh 25 vagonov živinske soli, saj jo bodo kmetje morali itak sami plačati, deloma pri odjemu, največ pa indirektno pri trinajstmilijardnem državnem proračunu, za katerega je glasoval z radičevci vred tudi g. Puclj. Ali ni spričo tega gorostasnost brez primere, če predsedstvo SKS izjavlja, da je SLS kriva sedanjega obupnega gospodarskega položaja v državi!

»Ljudske knjižnice in vse prijatelje lepe slovenske knjige opozarja v zadnji številki »Kmet. list« na znano igro »Vdovo Rožlinko«. Ali bodo gotovi gošpodje, ki so jim samostojneži tako pri srečju, odobraval, da pride taka knjiga med ljudstvo, posebno še med mladino?

Kdor ni pošten in pravičen mu ne bodo pomagali v nebeško kraljestvo tudi največji in najlepši zvonovi, se norčuje »Domovina«. Pameten nauk! Naj ga Žerjavov list obrne le na naslov nekaterih svojih »vernikov«, ki hočejo spraviti pokonci ves svet, ako se odreče nasprotnikom cerkve pri pogrebu — cerkveno zvonjenje.

»Veri ne škoduje, če so zvonovi majhni ali pa cerkev skromno opremljena,« učenorazlaga kunštna »Domovina«. Čudno, žer-

Velik tabor mož in fantov kranjskega okraja v Velesovem

DNE 3. OKTOBRA 1926.

Vabimo vse može in fante kranjskega okraja na veliko javno prireditev, ki se bo vršila na rožnivoensko nedeljo dne 3. oktobra t. l. pri Materi božji v Velesovem. — Ob 9 v cerkvi služba božja, pri kateri pridiguje vseučiliški profesor g. dr. Gregorij Rožman. Po končani službi božji na prostem pred cerkvijo velik tabor.

Prvi govori g. narodni poslanec dr. Jos. Hohnjec iz Maribora o vprašanju vera in politika. Mladinsko vprašanje obravnava g. dr. Josip Basaj, ravnatelj Zadrugne zveze v Ljubljani, urednik »Slovenca« g. Fran Terseglav pa govori o predmetu: kmet, steber Cerkev in države.

Ker je to naša edina večja prireditev letošnjega leta v kranjskem okraju, vabimo k prav obilni udeležbi vse naše može in fante. Vabljeni in dobrodošli pa so tudi iz drugih sosednjih okrajev.

KZ za kranjski okraj.

d 700letnica smrti sv. Frančiška se bo 3. oktobra t. l. posebno slovesno obhajala v Šiški, kjer se bo blagoslovila njemu na čast nova cerkev. To spominsko stavbo poklanja sv. Frančišku ves slovenski narod. Zato prosimo tiste, ki še niso nič prispevali, da po svojih močeh to čimprej store, da bo tudi v resnici ves slovenski narod deležen njegovega blagoslova. K slovesni blagoslovitvi — 3. oktobra — ste povabljeni vsi brez izjeme. Polovična vožnja po železnici vam je dovoljena. Najbolje je, d aprihajate v Ljubljano z jutranjimi vlaki, z večernimi se boste lahko vračali na svoje domove. Natančnejši spored se vam bo še naznanil. Ne za-

javovci skubejo na vse pretege in zvijače ljudi za razne svoje razkošne sokolske domove in ni jim škoda ljudskega denarja za igrišča in zabavališča, čeprav gredo za nepotrebne naprave — milijoni Cerkev, hiše božje, naj bi bile kakor hlevi! Toda pomnite žerjavovci: Še noben kmet ni radi cerkvenih dajatev obubožal, vaše zabave in pijančevanja so pa že marsikaterga pripeljale na rob moralnega in gospodarskega prepada.

»Vera je v človeški notranjosti. Bog je povsod enako priučujoč.« Glejte no, še katekizem zna »Domovina«, vendar premalo. V katekizmu namreč stoji tudi, da je vera brez dobrih del mrtva, in da pravi katoličan vere ne skriva v svojem srcu, temveč jo kaže tudi javno, odločno, neustrašeno, se bojuje in tudi umrje za njo, če treba. V vaši »človeški notranjosti« pa ni vere, ampak nekaj drugega. Saj stoji nekje zapisano: »In njih »bog« je bil — trebuha.

mudite ugodne prilike! Na odhodni postaji vzamete celo karto, na katero naj vam uradnik pritisne mokri žig. Karte v Ljubljani ne oddajte, ker velja tudi za nazaj.

d Prijatelj izišče Družba za zidanje nove cerkve sv. Frančiška v Šiški. Delo pri zgradbi nove cerkve je že toliko napredovalo, da bo 3. oktobra t. l. nova hiša božja blagoslovljena. Toda dolga je veliko in zgradba se ne bo mogla dovršiti. Prijatelj, častilec sv. Frančiška, ali ne bi hotel pomagati tudi ti, da se delo čimprej dovrši? Daj, posezi v svoj žep in počasti spomin 700letnice smrti sv. Frančiška! Vplivaj na svoje znance, da nam tudi oni po možnosti priskočijo na pomoč! Darove prosimo oddajte v bližnjih frančiškanskih samostanih ali pa jih pošljite naravnost gori imenovani družbi v Šiško. Sv. Frančišek vam bo obilno povrnil.

d Ne kupujte vrednostnih papirjev od agentov. Razne stranke, ki so kupile od agentov vrednostne papirje in srečke, se obračajo na uredništva za pojasnilo, kako stoji stvar s temi papirji, koliko so dejansko vredni in ali je njih prodaja dovoljena. Zato opozarjamo, da je prodaja inozemskih loterijskih obveznic (srečk) prepovedana in sicer z odlokom finančnega ministrstva z dne 2. avgusta 1926 št. D 15380.

Agenti pa prodajajo tudi tuzemske vrednostne papirje, toda po silno pretiranih cenah. Tako so nekateri plačali agentom Srbske tobačne srečke na obroke po 210 Din za srečko, medtem ko dejansko niso vredne niti po 100 Din. Drugim so zopet agenti vrinili državno rento za vojno škodo po 430 Din za komad, medtem ko se na borzi prodajajo ti papirji največ po 310 Din za komad. Agenti izrabljajo nepoučenost ljudstva v teh stvareh in ga zaradi mastnega zaslužka spravljajo v veliko škodo. Najboljše sredstvo je, da se s takimi agenti sploh ne spustite v noben razgovor. Če pa so preveč vsiljivi, pa jim pokažite vrata. Kdor pa se resno zanima za nakup vrednostnih papirjev, naj se obrne na domačo posojilnico, ki mu bo lahko dala potrebna pojasnila. — Zelo veliko so ljudje kupovali češke stavbne srečke. Ker so prepovedane, naj sedaj od agentov zahtevajo povračilo škode.

d Kmetijske gospodarje opozarjamo na današnji silno poučni in v kmetstvo ter obrtno gospodarstvo globoko posegajoči članek o dohodnini na prvi strani današnjega »Domoljuba«. Pripominjamo, da se sedaj obravnava v odseku narodne skupščine načrt za novi davčni zakon. Naš poslanec Pušenjak je vedno zraven ter

Prepričajte se o trpežnosti
vrvarskih izdelkov
iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31
in pri podružnicah Maribor, Vetrinjska 20 ter Kamnik, Šteta 4

stanj zbiranjevalne predloge v knjižni slovenskemu knetu, občinski in delavski. Žal, da uprava različni glavnemu slovo dosledno proti ljudstvu samo zato, da se obdrži na vladi. Članki naj se prečita tudi na sejah Kmetičkih zvez.

d Pedagoška vednja na občni zbor Orlovke podavane, ki se bo vrnil v nedeljo 26. t. m., je dovoljena za dneve 25. do 28. t. m. z vseh postaj Slovenije. Udeležence opozarjamo, naj kupijo na občinski postaji celo vozovnico ter povzijo pri blagajni za moški fig. v Ljubljani pa naj vozovnice ne oddajo, ker velja tudi za nastaj. izkaznico, da so se res udeležili občinke zborna, to vsek udeležence prejet v orlovski posredni.

Se le dobi? Kaj? Kje? Naša Družinska pratlina a podoba sv. Družine za leto 1927, ki jo pozna vsaka slovenska hiša. Čeravno jo krasi nad 20 velekrasnih slik, vedinoma v bakrogravu, jej je cena lista, kot dostoj: a poštino vred samo 5.50 Din. Segajte prido po njej, dokler je to kaj na zalogi! Vsa komor bo žal, če se bo oglašil prepomni! Dobi se v vsaki trgovini, ali pa naravnost pri založništvu »Druž. pratlina« v Ljubljani.

dKralj in kraljica sta se z Bleda odpeljala v Pariz.

d Zrtov slabega borila. Pred ljubljansko poroto je stal te dni 14 letni ropar dijak Ivan Metelko iz Ljubljane. Pred sodiščem se je ugovarilo, da je fant iztevil ki na in zlasti slabih knjig. Posebno je veliko prebral strahotno grobih povesti, ki izhajajo kot listki v slovenskih liberalnih časopisih in so potem ponatiskane. Liberalno časopisje potem v vsaki številki ponuja in priporoča te knjige, v katerih se naša mladina uči razbrezdanosti, umorov, ropov, propalosti itd. Le poglej v katerikoli liberalni časopis: vedno se priporočajo te najgrše knjige. Istotako v liberalnih knjižnicah: tam dobi vsakdo, kar hoče. Naši liberalni voditelji se zvesto drže framažonskih navodil: mladino je treba najpoprej naravno pokvariti, potem pa je za vedno naša. Na ta način lahko razumemo veliko npravno propalost slovenskega liberalnega časopisja. Starši, ki imajo trohico ljubezni do svojih otrok, pa bodo vedeli, kaj storiti, kadar se jim uslijejejo v hišo brezverski liberalni časopisi.

d Ceno živinske soli je monopolna uprava znižala od 195 Din na 150 Din za 100 kg. Ta cena velja za drobno živinsko sol na mestu v Kreki.

d Spomenik t. dr. Medvedu v Mariboru bo odkrit dne 31. oktobra. Spomenik je krasno delo umetnika Sojca.

d Kongres državnih cestarjev v Celju. Kongresa državnih cestarjev, ki se je vrnil v Celju 12. t. m. so se udeležili v lepem številu zastopniki vseh gradbenih sekcij Slovenije. Kongres je sprejel med drugimi sledeče zahteve, ki se pošljejo Gradbeni direkciji in gradbenemu ministru v rešitev ter poslanskim klubom a prošnjo, da v parlamentu delajo za doseg teh zahtev. 1. Državnim cestarjem naj se takoj izplačajo zastali poviški plač. 2. Upokojencem, ki že več mesecev čakajo na izplačevanje pokojnin, naj se iste takoj začnejo izplačevati. 3. Vsi državni cestarji naj prejmejo dožne plačke dobre kakovosti in službeno obleko kot ostali služitelji, v naturi

ali denarja. 4. Gradbeni direkcija naj izda enotne službene predpise za vse gradbene sekcije. 5. »Družnost putar« naj se preimenuje na slovenski želez in prilagodi statim prvim drž. cestarjem. 6. Dogažite do treh dni naj po potrebi cestarja dovoljujejo cestni mojstri sumi. 7. Za celo leto naj velja zakoniti osamuriti delavniki pri vseh gradbenih sekcijah enaka. 8. Za napravo gramoz naj se najpome potrebuje izdajo delavcev, nato naj se krediti na delavce uporabijo v nate delobni namen. 9. Traza ob občinskih cestah naj pri vseh gradb. sekcijah pripada le cestarjem, kar je to njih stara povoba. Ob občinskih in jurkih cestah naj se traza kusi med delavnim časom, kar to spada med delo za smatranje ceste. 10. Državnim cestarjem naj se priuina in ščeje v službeno dobo oddušeni kndrski rok. 11. Vse delalne ceste naj prevzame v svojo upravo država, delalne cestarje pa naj se prevede po mibnu o državnih službenicah v kategorijo služiteljev, da se njih bedni položaj izboljša.

d Mohorjeva družba se namerava preseliti iz Prevalj v Celje, ki leži nekako v sredini Slovenije. Liberalni v občinskem svetu pa so glasovali zoper dovoljenje, da sme Mohorjeva družba, ki je izvršila največjo kulturno nalogo v Sloveniji. Liberalna stranka satansko sovraži vse, kar je katoliškega in kar je slovenskega. Zato je prodala Slovence belgrajskemu centralizmu in je tako tudi čisto razumljivo, da je proti Mohorjevi družbi.

d 38. redna velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda se je vršila preteklo nedeljo v Rogiški Slatini.

d Točen odgovor. Hrvatske seljačke novine so stavile javno vprašanje, kdo je največji sovražnik ljudstva. Došlo je 317 odgovorov in izmed teh se jih je največ glasilo, da je največji sovražnik ljudstva brezversko časopisje. Zelo točno. Dušna in gospodarska škoda, ki jo povzroča brezversko časopisje v ljudstvu, je naravnost nepregledna.

d Umrl je pretekli ponedeljek v Kamniku upokojeni župnik in svetnik č. g. Avguštin Sinkovec v 66. letu starosti. Pokojnik je bil svoj čas zlasti kot župnik na Jesenicah neumoren in vztrajen prosvetni delavec in goreč dušni pastir. Svetila mu večna luč!

d Umrl je župnik in dekan v Ormožu č. g. Andrej Glibe. N. v m. p.!

d Ljubljanska porota. 18 letni Lojze Bekš, delavec na Zirovskem vrhu je letošnjo spomlad prišel k 76 letnemu preužitkarju Lovrencu Kavčiču, ki je pravkar prodal svoje posestvo za 25.000 Din. Bekš je prišel zakrinkan kot ropar z malo sekirico v roki ter zahteval od njega denar. Starček pa mu je pokazal prazno listnico, češ, da je denar posodil. Fant je nato odšel. Porota mu je radi poskušenege ropa prisodila tri leta težke ječe. — Marija Kovačeva je bila obtožena, da je požgala leta 1919. mlin Jožefa Medveda iz Slavine in mlin Mihe Sevska v Radgoncih. Stvar pa se porotnikom ni zdela dovolj dokazana in so žensko oprostili. — Radi nečistosti je bil obsojen 18 letni Anton Renko iz Podstrede pri Trojanah na eno leto težke ječe.

d Mariborska porota. Anton Lipnik iz Rud pri Mariboru je popeljal. Na potu domov se je spri z delavcem Saganinom, na katerega je že dolgo časa imel piko. Sunil ga je z nožem v prsi tako neurečno, da je moč takoj izdihniti. Dobil je za uboj 14 mesecev težke ječe. — Kmetički fant Jožef Zemljarič je grdo slovačljal neko 12 letno deklico. Dobil je 18 mesecev. — Podlga je bila obtožena 41 letna Marija Rantagova iz Bodilavceev, češ da je iz maščevanja zanečila ogenj v gospodarskem poslopu svojega soseda Antona Slane. Škode je imel nad 20.000 Din. Ker je žena vztrajno trdila, da ni požigalka, je bila obsojena samo radi življega nastopa napram javnim organom na 3 mesece ječe. — Ponarejanja taknih znanj je bilo obtoženih cela vrsta ramih ljudi, ki so jih prignali pred poroto. Med njimi je bil Ivan Vrabč, bivšega povečalka orožniške stanice v St. Lju. Ker pa so vsi odločno zanikali vsako krivdo, jasnih dokazov pa ni bilo, so bili vsi oproščeni.

d Smrtna obsodba. Te dni sta stali pred mariborsko poroto družini Markuzzi in Zemljčič od sv. Jakoba v Slov. gorah. Obdolženi so bili, da so leta 1920. umorili bogatega trgovca in sicer v njihovi kleti, kjer je natakal iz soda sadjevec. Markuzzijevi in Zemljčičevi so z oropanim denarjem obogateli. Truplo je neka deklica kmalu potem našla v nekem gozdu. Storitci so bili že v preiskavi, pa so jih morali radi pomanjkanja dokazov izpustiti. Letos sta se za ta slučaj zavzela mariborska detektiva gr. Cajnko in Goršič ter na lastno pest izvršila novo preiskavo, ki je imela ta uspeh, da je sidišče oziroma porota mogla zdej krivdo popolnoma ugotoviti. V nedeljo zvečer ob 7. uri je bil tozadevni proces končan. Janez Markuzzi je obsojen na smrt na vešalih, njegov brat Jožef in Mihael Zemljčič na dosmrtno poostreno ječe in Ana Markuzzi na tri leta ječe.

d Toča. Toča je padala v ponedeljek 13. t. m. v občini Moravče (okraj Litija ter uničila po vaseh Gobjek, Kanski vrh, Lazo ter deloma tudi Moravče skoro vso ajdo, grozdje in drugo. Na mestu bi bilo, da bi se prizadetim posestnikom odpisali vsaj zemljiški davki za to leto.

d Zopet toča. Dne 13. septembra je zopet obiskala toča mirnpeško župnijo. Ze v juliju so bile nekatere vasi naše župnije po toči hudo prizadete. No, smo se čutili pred točo že varne, pa je prihrumela nad vasi St. Jurij, Globočdol in Hmeljčec. Uničila je jesenske prideleke. Ljudstvo, ki je že itak revno, je hudo prizadeto in je obupano. Poslanci so se obrnili na vlado za pomoč. a pri tej vladi se zdi, da od nje ni dosti pričakovati.

d Smrtna nesreča pri kopanju vodnjaka. Pri Zavčovih v Grabonškem vrhu, fara Sv. Anton v Slov. gor. so praznili star vodnjak. Kopati so morali zelo globoko, da so prišli do vode. Pred nekaj dnevi so

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana. Mestni trg 10

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pilača s Prvim Franckom Vas zamore stalno zadovoljevati.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

trije delavci, ki so kopali v vodnjaku, hoteli jamo zapustiti. Dva sta stopila v škat, navezan na vrvi, da ju potegnejo gori, tretji, Anton Čuček iz Župetincev, pa ni hotel stopiti k njima, ampak se je oprjel za rob škatla, da ga visečega pripeljejo. Ko so pa dospeli že blizu vrha, so Čučeku vsled visenja roki otrpnili, izpustil se je ter padel v globino. Pri padcu se je smrtno pobil ter v nekaj minutah izdihnil.

d Smrt pri cirkularju. Gostilničar in trgovca na Grablju ob Savinji, občina Št. Pavel ob Preboldu, je žagal drva na cirkularni žagi. Pri tem pa mu je priletel kos lesa v glavo s tako silo, da je ostal na mestu mrtav. Po drugih vesteh pa je pri delu izgubil ravnotežje, omahnil ter zadel z glavo ob žago, katera mu je glavo dobesečno prerezala.

d V Krki je utonila na Borštu pri Cerkljah zadnji ponedeljek gospodinja Neža Butkovec. Ob 11 je prišla z njive ter se je šla — kot običajno vsak dan — kopat v Krko, ki teče takoj pod hišo. Ker je bila razgreta, sodijo, da jo je zagrabil krč. Našel jo je mož, ki jo je po prihodu s polja ob 12 šel iskat, za neko skalo v vodi mrtvo. Žena je bila noseča.

d Dva pastirja umrla vsled kačjega pika. V vasi Drenovo pri Sarajevu se je zgodil tragičen slučaj. Dva pastirčka sta čuvala čredo ovac. Nenadoma je enega pičila kača. Tovariš mu je priskočil na pomoč in hotel ubiti kačo s kolom. Ko pa je prvič zamahnil, se je kača preplašila, se zakadila v njega in pičila tudi njega. Oba pastirčka sta že naslednjega dne umrla.

d S kolesom je podrl v Ljubljani neki kolesar gospo Heleno Belič. Priletela je tako nesrečno na rob cestnega hodnika, da je še isti večer umrla.

d Požar. Pri sv. Antonu v Slov. goricah je pogorela hiša z gospodarskim poslopjem posestniku Lipniku. Vzrok požara je neznan. Pogorelo mu je vse.

d Požar v Kamniku. 12. t. m. je pogorelo gospodarsko poslopje zidarskega mojstra Franca Homarja v Kamniku. Živino in dvoje voz so rešili, drugo je pogorelo. Zavarovan je bil za 30 tisoč dinarjev, škoda pa je mnogo večja.

d Stolp pogorel. Stolp župnijske cerkve v Zabukovju blizu Sevnice ob Savi je pogorel v ponedeljek dne 13. t. m. Klepar je popravljal stolpno streho. V njegovi odsotnosti je zažgal njegov pomočnik eno sršenovo gnezdo v zgornjem delu strehe. Ogenj se je zatrosil in se ni dal več ustaviti. Popadali so tudi zvonovi in stolpna ura na obok. Ako bi ne bili pomagali požrtvovalni sosede, bi bila tudi cerkev pogorela.

d Pomirjevalec plačal z življenjem. Kri je tekla kar trikrat v enem tednu v semiški okolici. Dne 8. t. m. so se stekli v Lužarjevi gostilni na Vrčicah fantje iz občine Kot pri Semiču in iz kočevskih Črmošnjic. Med pretepom je bilo več težko poškodovanih, najbolj jo je pa skupil 43 letni posestnik Marijan Perkovič iz Rožnega dola. Stopil je namreč med pretepače in jih hotel pomiriti, v tem pa mu je eden od njih zasadil kuhinjski nož v trebuh in mu prerezal na dveh krajih čreva. Ranam je podlegel v kandijski bolnici.

d Uboj. V Trbovljah v neki vinski kleti so popivali rudarji in drugi. Vino jim je zlezlo v glavo in začel se je prepir s tem, da je brezposelni rudar Krajšek prerezal vrat hlapcu Martinčiču, ki so ga onesli v bolnico, kjer pa je kmalu umrl. Sad oštarij.

d Tajnosten umor. Dne 15. t. m. zjutraj je strojevodja jutranjega vlaka proti Ljubljani opazil, da pri zadnji čuvajnici blizu Semiča ni vse v redu; signal je namreč kazal, da je proga odprta, luč pa, da je proga zaprta. Ko se je prepiral, da je proga prosta, je odpeljal vlak naprej in na to opozoril postajenačelnika v Semiču. Ta je takoj šel pogledat, kaj je in našel čuvaja Gortana mrtvega. Ležal je oblečen na postelji in imel glavo prestreljeno s tremi strelji. Za zločincem so se uvedle poizvedbe. — Istega dne pa se je pripeljal v kandijsko bolnico železniški delavec Franc Kapš, ki je stanoval pri umorjenem Gortanu. Tudi ta je isto noč dobil strel v trebuh — krogla mu je ostala v jetrih. Sam izpoveduje, da ga je ponoči neznan človek napadel in obstrelil. Sum pa je podan, da je oba zadnja zločina napravila ena in ista oseba.

d Oče v pijanosti ubil sina. Posestnik Rade Markov iz Barande pri Bečkereku v Banatu je silno udan alkoholu. V pijanem stanju mora njegova družina silno mnogo pretrpeti. V petek je prišel zopet pijan domov in napadel svojega sina Svetimira. Ko se je ta hotel braniti, se je zakadil v njega z nožem in ga sunil s tako silo v glavo, da je čez nekaj ur umrl. Ubijalec se je sam prijavil sodišču in je bil takoj odveden v zapore.

d Strašna smrt v gorečem kinematografu. V Drumcollogberu v Franciji se je zgodila v malem vaškem kinematografu strašna nesreča. V plamenih gorečega kina je našlo smrt 47 oseb. Kino se je nahajalo v leseni baraki, kamor se je prišlo po lesenih stopnicah. Ker je bila nedelja, je bila dvorana nabito polna gledavcev. Sredi med igro pa je nastal v filmskem stroju požar, ki se je takoj razširil na lesene stene barake. V baraki je nastala strašna pa-

nika. Ljudje so se gnetli pri vratih ter zamašili izhod, da ni mogel nihče ven, drugi so zopet plezali skozi okna ter skakali v globočino. Ogenj je s strahovito naglico objel celo poslopje, tako, da se ni moglo rešiti 47 oseb, ki so našle strašno smrt v goreči baraki.

d Strahovit vihar-orkan je divjal zadnje dni ob floridski obali v Ameriki. Ob življenje je prišlo več tisoč ljudi. Cela vrsta hiš je popolnoma porušena.

d Kako pečejo na Islandiji kruh. Gospodinje na Islandiji so v istini srečne. Ni jim treba imeti skrbi in dela s pečmi, kakor naše matere, kadar pečejo kruh. Po nekaterih krajih Islandije je sama mati narava prevzela to skrb na sebe. Islandija je namreč najbolj bogata dežela na vulkanih in vročih vrelecih. Otok je majhen, ima pa preko 20 vulkanov in na stotine vročih vrelecev, iz katerih neprestano izvira vrela voda. To vodo uporabljajo v gospodinjstvu ter si s tem prihranijo kuhanje. Tla okrog takih vrelecev, ki so kamenita, so tako vroča, da je nemogoče stati dalje časa na enem mestu. Ta vroča tla porabljajo praktične islandske žene kot peč, kjer pečejo kruh, meso in ribe. Okrog vasi je v vročem kamenju polno odprtín, ki služijo kot peči. Tako je narava sama poskrbela za udobnejše življenje tega naroda, ki živi na skrajnem severu.

g Trednevni vinarski in sadjarski tečaj na Mali Loki pri Trebnjem. Na drž. posestvu Mala Loka priredi sreski kmetijski referent g. Fran Malasek 3 dnevni vinarski in sadjarski tečaj in sicer dne 3., 4. in 5. oktobra t. l. Udeleženci naj se pismeno javijo pri imenovanem. Oddaljenejšim se preskrbi prenočišče in hrana. Prvi dan bo izključno le za ženske; drugi in tretji dan pa za moške. Predavalo se bode o upravljanju sadja, predelavi sadja na razne konzerve in napravi brezalkoholne pijače iz sadja in grozdja. Iz vinarstva se bo predavalo o pripravi za trgateg, trgatvi, prešanju in kipenju mošta! Ker je program zelo važen, posebno za našo odraslo mladino, se okoličani vabijo, da se teh predavanj v velikem številu udeležijo.

d Opozorjamo na današnji oglas zobne tehnice Pavle Kocijančičeve. Kocijančičeva je prva in doslej edina Slovenka, ki je odprla zobni atelje.

d Spoved malih grehov je na novo izšla knjiga, ki bo mnogim vernikom ne samo v velik pouk, temveč tudi v veliko vzpodbudo. Pri spovedovanju malih grehov so mnogi prepovršni, drugi prenatčni, to pa radi pomanjkljivega znanja. Knjiga daje temeljit nauk o malem grehu, o odpuščanju malega greha ter o spove-

PO DOMOVINI

PREDOSLJE.

(Proslava stoletnice.)

Proslava stoletnice naše župne cerkve se je preteklo nedeljo kar najslavesneje izvršila. Cerkev, ki je že itak znotraj tako lično, okusno urejena, je bila v zadnjem času tudi na zunanjo prenovljena. Že par tednov pred slovesnostjo so domača dekleta pripravljala vence za okrasitev, ki je bila pod strokovnjaškim vodstvom domačega g. župnika zunaj in znotraj umetniška in naravnost elegantna, da smo bili vsi preseščeni. Večinoma so cerkve okrašene z venci tako, da je na eni strani vse preobloženo in pretežno, da je ves pogled po cerkvi zaprt, na drugi strani pa v celi okrasitvi ni nobene enotne misli, ki bi bila dosledno izpeljana od oltarja do zadnjega mlajčka zunaj cerkve. Okrasitev v Predosljah je čisto nov način izpeljave vencev. Bilo jih je veliko — a vse tako lahko, da kar samo plava v zraku, in vendar ni niti eden oviral prostega pogleda po cerkvi in na oltar, ki mora vedno vse poglede potegniti nase, vse tako enotno kakor pesem, ki ima sto besedi, a eno samo lepo misel. To poudarjamo zato, ker je prav, da se tudi načinu krasitve naših cerkva ob slovesnih prilikah posveti več skrbi in pokaže več umetniškega okusa.

V soboto zvečer je bila cerkev znotraj vsa razsvetljena in zvonik je žarel v nesčetih električnih žarnicah, da je bil oddaleč kar ognjen steber, ki je nekdanji Izraelcem kazal pot skozi puščavo. Farni zvonovi in zvonovi po vseh podružnicah so pritrkovali, topiči so pokali, ljudstvo se je zbiralo, v srečih pa se pletejo ob takih trenutkih niti ljubezni in hvalečnosti do župne cerkve, odkoder lije danzadnem toliko milosti in blagoslova v duše, v družine, na polja. — Drugo jutro je na prižnici razložil zgodovino naše cerkve mil. g. prošt Andrej Kalan, nekdanji predoseljski kaplan, ob desetih je navduševal farane za ljubezen do cerkve g. kanonik dr. Kimovec, tudi bivši kaplan v Predosljih, mil. g. prošt pa je ob asistenci 15 duhovnikov opravil pontifikalno sv. mašo. Slovesnosti se je udeležila poleg domačega ljudstva tudi velika množica ljudi iz vseh sosednjih fara.

Ob tej priliki je bil domači g. župnik Ignacij Zupanc, ki že 34 let z apostolsko verno deluje v fari ter isto vodi že 23. leto imenovan za knezčofijskega duhovnega svetnika, k čemur mu prav iskreno čestitamo. Vsa slovesnost pa naj ima ta uspeh,

da se v faranih poglubi ljubezen do cerkve, še okrepi krščansko življenje ter tako zagotovi nadaljnji blagoslov božji vsem družinam v dušnem in telesnem oziru.

ŠT. JERNEJ.

(Trška razsvetljava.)

Domoljub št. 35 je poročal, da bo stala občino električna razsvetljava po vasi Št. Jernej okrog 50.000 K. To je pa silno razburilo g. župana. V nedeljo 5. t. m. so nam po prvi maši pred občino tole povedali: »Kar bo stala električna razsvetljava, to se bo ob semanjih dneh nabralo po trgu, kmet ne bo plačal ničesar.« G. župan! Ali ni denar, nabran od štantov, od sejmišča, kakor od raznih taks in doklad tudi občinski? Ker se bo denar, nabran po trgu, porabil za razsvetljavo — ki služi samo Št. Jernejcem — ljudje bodo brez te razsvetljave lahko prišli k spovedi, kot so lahko doslej, Št. Jernejci pa vkljub temu ne bodo prišli bolj pogostoma kot doslej — bomo morali kmetje pa pri drugih davkih toliko več plačati. Ali nas imate res za tako neumne, da bi Vam verjeli, ko Vam tega niti lastni pristaši ne verjamejo? Odgovorite rajši, kdo je pri zadnjih volitvah agitiral, da ne bo občina plačala razsvetljave po Št. Jerneju, če zmaga samostojna! Ali ne ravno samostojni agitatorji? Saj volivec dobro vedo in bodo temu primerno tudi obračunali pri prihodnjih volitvah.

MOKRONOG.

(Blagoslovitev Društvenega doma.)

V Mokronogu bo v nedeljo, 26. septembra za katoliško prosvetno organizacijo praznični dan. Kar najslavesneje se bo namreč vršila blagoslovitev Društvenega doma, ki sicer že dalje časa služi svojemu namenu, je pa vendar šele pred kratkem dobil novo praznično obleko. Dom, kakor je sedaj, je poseben kras priljubljeni žalostni gori. Slovesnost bo celodnevna in sicer vse na gori. Ob tej priliki pokaže tudi mokronoška orlovska srenja svojo izvežbanost. Da se je našel prostor za telovadišče, so podjetni fantje z velikim trudom izravnali hrib! — Po telovadbi bo na istem prostoru prosta zabava s posebno bogatim srečolovom! Pri prireditvi sodeluje orlovska godba iz Št. Jerneja. Vsi prijatelji našega prosvetnega dela in zlasti katoliško mladine najljubše vabljeni!

ZIRI.

Radi nepredvidenih težkoč ne bo mogoče objaviti tudi v »Domoljubu« izid izžebanih števil naše cerkvene loterije. Kdor bi rad poiskal svojo srečo in morda upa, da jo dobi, naj izvoli pogledati v »Slovenca«, ki je v več številkah že objavil ta izid (od 10. sept. dalje v vsaki številki). Dobitke je treba dvigniti do 1. oktobra, sicer zapadejo v korist župne cerkve v Žireh. Kdor zadene, naj naznači na srečki vrednost dobitka radi kontrole.

Preteklo nedeljo popoldne je bil telovadni nastop naše orlovske družine iz Žirov. Lepa vrsta mladih fantov in deklet, mlajših, vsi polni življenja nam je jasno pokazala, da orlovska misel v Žireh le napreduje. Telovadba sama je uspela še precej dobro, kolikor so mogli v kratki dobi pripravljavanja napredovati. Zlasti je ugajal vsem udeležencem skok ob palici. Jedro vse prireditve pa je bil govor preč. g. župnika Logarja, ki je v krepkih potezah omenil moč in življenjsko silo orlovske misli. Na vse Orle in Orlice, na vse Orličice in na vse občinstvo, katerega je bilo precej, je napravil govor globok in resen utis. Hvala našemu prijatelju, našemu g. župniku za tako lepe misli!

PREŽGANJE.

(Loterija.)

17. oktober, dan žrebanja orlovske loterije v prid zgradbi društv. doma se bliža. Ali že imate srečke? Kupite jih brž pri Vašem orlovskem odseku, da ne zamudite ugodne prilike. Saj ni veliko, samo 2 Din stane srečka. 2 Din lahko utрпи vso v prid dobri stvari. Marsikdo misli: »Kupil bi srečke ali zadel ne bom.« Zakaj bi ne zadel, saj je 300 dobitkov v vrednosti 2295 dinarjev med temi seženj drv, ovca, več kuretine, čevlji za otroke, klobuki, robei, grablje, sladkor itd. Lahko si med srečniki, zato poskusi. Kdor še nima srečk piši na naslov Josip Gale, župan Trebeljevo, p. Litijska, pošlji v znakmah po 1 Din in takoj dobiš srečk kolikor želiš.

Orlovske odseke, ki smo jim poslali srečke v razprodajo, prosimo, da nam do 1. oktobra t. l. vrnejo nerazprodane srečke in izkupiček za razprodane.

NEVLJE PRI KAMNIKU.

Pod tem naslovom je pred 14 dnevi izšel v »Slovenca« dopis, kojega pisec mi še danes ni znan.

Na ta dopis pa je nekdo pretekli teden, očitno mnenja, da sem jaz dotični dopis »Slovenca« poslal, dal odgovor v »Kmetijski list«, kjer še pohvalno omenja popravilo cerkve s pripombo, da bi bilo želeto, da naj bi se notranjščina cerkve bolj olepšala kot zunanjščina. S tem je dopisnik dokazal, da notranjščina sploh videl ni, kajti sicer bi moral vedeti, da se je ravno notranjščina, kar je z nabranimi zneski mogoče bilo, olepšala, zunanjščina pa le, kar je po strokovnjakih dognano bilo kot nujno potrebno. — Takoj nato se dopisnik loti mene, češ da so se tozadevni prispevki krivično in nesorazmerno razdelili med posameznike in zakaj se niso dotični (ne vem, katere pač misli) poklicali v tozadevno posvetovanje. Tej trditvi pa moram s stališča resnicoljubnosti na vsak način ugovarjati.

V seji občinskega odbora z dne 23. maja t. l. je bil med slučajnostmi stavljen predlog, naj občinski odbor stori primerne korake za popravilo tukajšnjega zvonika, ker da je isti v zelo slabem stanju in kako se misli urediti radi tozadevnih prispevkov. Ker se je nujnost te poprave še isti dan ugotovila, se je prihodnjo nedeljo 30. maja napravil od celokupnega

Potočnik, Studen Ig., Megušar A., Bertoncelj M., Jagodic Iv., Fojkar J., Oblak P., Alič Al., Bevkevič M., Pajer J., Marinko J., Kopač J., Hirszenfelder L., Brenkuš Fr., Eržen Al., Dolenc Fr., J. in Al. Kokolj, Slaba K., Ušeničnik A., Dolžan J., Reje Fr., Jezereček A., Ramovš Fr., Tolav J., Stanovnik Fr., Habjan J., Zabukovec A., Znidaršič P., Pire J., Hafner J., Pistenjak J., Zan Fr., Kuštran Iv., Brandšteter Fr., Podjed J., Malovašič P., Ivane O., Stern Fr., Al. Pakiz, Čuček A., Habjan M., Kupljenik G., Kovdež L., Pogačnik J., Tomše Fr., Rožnik T., Križnar Fr., Rozman J., Topovš A., Rozman I., Hudolin St., Fr. Prežan, Jerman J., Kuhar J., Voli F., Jagodic A., Bog Živil

odbora natančen seznam za vsakega posameznika, koliko ima kdo dati in to po davčni moči in po gruntih. Prihodnjo nedeljo 6. maja pa je bil tozadeven razglas na tuobičajni način oklican in nato nabit na občinsko desko. V opombi je bilo natančno določeno, kje je ta izkaz razporejen in da ima vsakdo pravico tekom 14 dni pritožiti se pri županstvu zoper odmerjeni mu znesek.

Tekom prizivnega roka je bilo nato zoper odmero vloženih več pritožb. Vsi dotični so bili dne 13. junija poklicani k seji občinskega odbora, ter se jim je na podlagi tozadevnih izkazov natančno dokazalo, da se je pri tem delalo kar največ mogoče natančno in pravično. Da je to delo odbor tudi pravično in pravilno izvršil, kaže dovolj jasno dejstvo, da so vsi dotični, ki so priziv vložili, istega takoj zopet umaknili.

Zakaj se dopisnik, ako se je čutil, da ima preveč odmerjenega, ni poslužil, zakonito mu dane pravice, kot so se drugi ter naj bo prepričan, da se bi mu gotovo ugodilo.

Kar se tiče dopisnikovega vprašanja takozvanega monopola na županstvo, odkrito povem, da take stvari, ki človeku donaša le delo, pota in skrb, nikdo rad ne monopolizira in jaz tudi ne. Da je to resnica, naj dopisnik pogleda v zapisnik seje občinskega odbora z dne 15. junija leta 1924., pa se bo prepričal, da je tam res tako in da sem se šele na ponovno prošnjo in željo celokupnega odbora odločil to mesto zopet prevzeti.

Nande Novak.

SELCA.
(Shod.)

Dne 5. t. m. smo imeli shod SLS. Govoril je poslanec Brodar nad eno uro. Izrekla se je soglasna zaupnica jugoslovanskemu klubu za njegovo pošteno in vztrajno borbo za pravice Slovencev. Popoldne ob 4 je govoril poslanec v Železnikih. Tudi na tem shodu se je izrekla zaupnica Jug. klubu soglasno.

TOPLICE.

Preteklo nedeljo zvečer se je vračal tarski mojster Gregor Novak proti večeru s pogreba umrlega Andreja Jamnik iz Dol. Sušice na svoj dom, ki leži za malim gozdičkom. Ko stopi v gozdiček, ga iz zasede udari po glavi ropar tako hudo, da se je takoj onesvestil in zgrudil na tla. Napadalec mu je odvzel denar okoli 400 Din in izginil. Ali smo že tako daleč prišli, da pošten človek še v zgodnjih večernih urah ne bo mogel varno hoditi na svoj dom? Res žalostne čase smo doživeli.

PRESKA.

(Spomenik padlim vojakom.)

Kakor v mnogih drugih župnijah, bomo postavili tudi pri nas lep spomenik padlim vojakom, ki predstavlja na visokem podstavku vojaka v bojni opremi, ki z žalujočim izrazom kleči poleg padlega tovariša. Celoten spomenik bo visok 4 m. V zvezi s tem delamo tudi novo cesto na pokopališče, ki bo s tem še pridobilo na

IZOBRAZBI

Kmetska družina.

(Govoril dr. A. Korošec na Kmetskih dnevih v Mariboru.)

(Konec.)

Ne rušite vere!

Drugi listič za klobuk pa smo tako slobojni izročiti našim vladam. Ni sicer danes političen dan in moj govor ni političen govor, a tudi drugi stanovi izročajo, kadar zborujejo, svoje popisane lističe vladi. Njej kličemo: Pustite nam veronauk v naših šolah in kateheta, da ga poučuje. Ako bodo šole brez veronauka, kateheta in križa, ne bode tega krivo naše učiteljstvo, ampak politične stranke, katere nam dajejo vlade. Modri naši državniki so podvojili, potrojili po Slovenskem in drugod osobe žandamerijske, tako da smo v celi Evropi najbolj žandamerijska država. Ti žandariji, niso oni tega krivi, nego njihovi stvaritelji, bi nas naj učili poštenja in resnice in spoštovanje zakonov. Noben človek ne nosi žandamerijskih bajonetov v svojem srcu, pač pa nosimo v srcu vero v Boga, ki hudo plačuje in dobro kaznuje, in ki vse vidi in vse ve, kar se godi, govori in misli. Kakor bo postopala državna oblast proti veri naroda, tako bo po preteku par desetletij postopal narod proti državi. V Mehiki niti desetletij ni trebalo za to. Kmetski stan je stebel države, a še je nekaj višjega, kakor je državna oblast, in to se mora pustiti kmetskemu stanu pri miru. To je vera v Boga. Vera v Boga je večja, je nekaj višjega nego vera v državo.

Ne rušite kmetskega stanu!

Na listič za klobuk našim vladam pa še moramo zapisati ob kmetskih dnevih drugi važen opomin. In ta je: Državne vlade,

ne rušite nam Ve same našega kmetskega stanu! Ako se tako nemodro in nespametno vlada, da stanovi ne morejo več prenašati previsokih bremen, ako zaradi davkov prihajajo kmetski domovi na prodajo, ako morajo kmetje zapuščati svoje domove, potem je to jasno in bistvo povedano: rušenje kmetskega stanu! Država je tu za občni blagor, da dviga blagostanje vseh stanov, ne pa da jih ruši in ubija. Država je tu, da lažje živimo, a ne da lažje umiramo. A vlade, ki rušijo najmočnejši stan v državi, rušijo tudi svojo državo.

Mi smo imeli velike vremenske neugode. Tudi na Slovenskem. Vlada je bila opozorjena na to, toda ona molči in molče gleda vso nesrečo in trpljenje kmetskega stanu. Vlada, ki nima srca za nesreče naroda, ni vredna, da je še tudi samo en dan dalje na vladi. A pri nas je vse mogoče. Pri nas ne vlada ne pamet ne srce, ampak samo koristoljublje, sebičnost, krivica, vse kar uničuje srečno skupno državno življenje.

Mi pa smo imeli kmetske dneve, da opozarjamo vso javnost na veliki pomen kmetskega stanu za narod, za državo in vsako človeško družbo. Mi razglašamo, da je samo ljubezen, oživiljena in porojena po vasi, ona mogoča sila, ki nam kaže pravo razmerje do kmetskega stanu, in sicer nam posameznim delavcem, celemu narodu in celi državi. V knjigi božjega razodetja čitamo, da je največja izmed zapovedi ljubezen, v knjigi kmetskega ljudstva pa čitamo, da mu je ljubezen najbolj potrebna. Ljubezen je od Boga zapovedana, od ljudstva pa zaželjena. Zato naj vlada med nami ljubezen do kmetskega stanu, naj pa vlada tudi med kmetskimi ljudstvom samim. In bo dočnost kmetskega ljudstva ne bo več ogrožena, kajti ona bo zasigurana mogočno in trdna v ljubezni, največji sili sveta.

lepoti. Cesta bo speljana naravnost iz glavne ceste. Treba bo navoziti mnogo materiala, da se kotlina med glavno cesto in pokopališčem zasuje, toda naši požrtvovalni župljani se tega ne strašijo in pridno vozijo in zasipljejo. Ob cesti bomo nasadili drevored iz akacij. Slovesno odkritje in blagoslovitev spomenika ter otvoritev ceste se vrši dne 24. oktobra t. l., na kar že sedaj vse okoličane opozarjamo.

JEŽICA PRI LJUBLJANI.

Veliko nezadovoljstvo vlada med tukajšnjim prebivalstvom radi slabih poštinih zvez. Sedaj, ko ima že skoro vsaka gorska vas svojo pošto, dobivamo pri nas pošto vsaki drugi ali tretji dan. Pred vojno, med vojno in tudi po vojni smo nekaj časa prejemali pošto vsak dan. Pred par leti je pa to prenehalo in je poštna uprava obljubila, da bo to le začasno. Toda te začasnosti že ni konec in čitati moramo po dva do tri dni stare dnevnike ali pa moramo sami letati na pošto. Občina je imela že velike stroške s poštnim lokalom. Toda kljub temu smo naslabšem ko prej,

ko smo spadali v poštni okoliš Ljubljane in smo imeli vsakodnevno dostavljanje. Prosimo poštno upravo, naj nam vendar poskrbi vsakodnevno dostavljanje, kar nam je prejšnji poštni ravnatelj obljubil. — Na orlovskem občnem zboru je bil ponovno izvoljen za predsednika br. Franc Dovč, pod čigar vodstvom se odsek prav lepo razvija. — V nedeljo je županstvo ustanovljalo podružnico Rdečega križa. Pogrešali pa smo vse tiste, ki imajo državotvornost in patrijotizem neprestano na jeziku. — V Stožicah namerava g. Gustl Pečnik otvoriti novo gostilno.

IZ VELIKE SLEVICE PRI VELIKIH LAŠCAH.

Dne 28. septembra 1926 se vrši na Veliki Slevici, pri postaji Velike Lašče, drugi živinski in kramarski semenj. Ker se obeta živahna kupčija i za živino i za kramo, vabi vaški odbor vse gospodarje in trgovce iz okolice, da se temu vabilu v kar največjem številu odzovete in pripeljete svojo živino in kramo na Veliko Slevico. Vaški odbor.

Nato pa se je udrla ploha. Z žarečimi očmi je deklica nadaljevala brez oddiha in namestnica je sedela kot okamenela.

»Vseposod že zmagovali so sovragi. Kakor val smo tedaj vzklopili, ko si ti pred nami planil v boj.

Skoz sotesek temne mrake vodil svoje si junake, dasi Sasi so tulili kot gladnih volkov roj.

Ko smo prišli v Tiperary, bežal z vojsko je O'Leary; naši konjiki so gnali od južnih jih strani.

Sekala so svetla jekla v boju, v begu kri je tekla. Pa zastoj, junak O'Dwyer, glej, zmagani smo mi!

Razred se je vznemiril. Nekatere učenke so se zahetale, druge prebledele te strašne drznosti. Namestnica se je ugriznila v ustnico in dejala:

»Le dalje, gospodična Leonard, le dalje! Morda je še kaj tega.«

Tedaj je zavladala v šoli grobna tišina. Tiste učenke, ki so brale, so naenkrat prenehale, kamenčki so jenjali škripati po tablicah, držala so obtičala nad tintniki. Nepričakovana pozornost in zbadanje namestnice je zadelo dekletov ponos in nadaljevala je z vedno krepkejšim poudarkom:

»V hribih le smo kočevali, ob potokih gorskih spali, grčave so hrasta veje nam bile plaše hladan.

Zarkom solnea smo smehljali tam se, zimi kljubovali, ostro jeklo priskrbelo nam hrane je vsak dan.

Pa sovragov nas je sila z ognjem, z mečem obkolila, vžgali gozde so in hribe — obok neba gori.

Zavihteli ostre meče, sekli rane smo skeleče: Pa zastoj, junak O'Dwyer, glej, zmagani smo mi!

»Morda nisi še popolnoma končala, gospodična Leonard,« je dejala namestnica. »Le dalje! Bolje bo, da končaš, ko si že začela.«

In Kathleen je nadaljevala:

»Slava! kralju zdaj odmeva, kot ljubezen najn veleva, in Sarsfieldu, čigar prapor zle sreče je vladar.

Jutri dvignejo nas krila preko morij; taborila v Franciji bo četa, kjer bo razvnela nov požar.

Dasi težko nam slovo je, kroti, Dwyer, srce svojo. Cuj molitev: Bog na Irsko naj blagoslov rosi!

Zvestih daj sinov ji v silih ki bi nikdar ne čutili naše bede, ker O'Dwyer, glej, zmagani smo mi!

Namestnica se je jokala togote in učiteljica je prišla pogledat v razred, kaj je. Ko so ji začeli slovesno poročati o stvari, je Kathleen vsa prebledela od razburjenja, toda kljubovala.

(Dalje sledi.)

Storžek.

Otroška pravljica.

Prevedel dr. Joža Lovrenčič.

Storžek se je skušal predvsem malo opogumiti, a ko je skusil in preizkusil, da je zaprt v želodec morske pošasti, je začel jokati in cviliti in jokajoč je klical:

»Na pomoč! Na pomoč! O jaz revež! Kaj ni nikogar, da bi me rešil?«

»Kdo hočeš, nesrečnež, da te reši?« se je utrgal iz teme zvok ko razglašene strune.

»Kdo govori?« je vprašal Storžek, ki je čutil, da ledeni od strahu.

»Jaz sem, jaz, ubogi Tun, ki me je Morski volk požrl obenem s tabo. Katera riba si pa ti?«

»Jaz nimam razen oči nič skupnega z ribami. Jaz sem lutek.«

»Pa kako, da si se dal požreti pošasti, če nisi riba?«

»Misliš, da sem se dal jaz požreti? Sama me je požrla! Kaj naj le zdaj počnemo v tej temi?...«

»Vdati se je treba, da naju pošast prebavi!«

»A jaz bi ostal rad neprebavljen!« je zatulil Storžek in se spustil spet v jok.

»Tudi jaz ne bi hotel biti,« je priznal Tun, »a sem toliko modrijana, da se tolažim, misleč: če si rojen tunček, je že bolje, da vzameš konec v vodi kot v olju.«

»Neslanost!« — je zaklical Storžek.

»A je moje mnenje,« je odvrnil Tun, »in mnenje je treba, kot pravijo naši Tuni-politiki — vpoštovati!«

»Kratkomalo... jaz hočem odtod... pobegniti bom!...«

»Pobegni, če moreš!...«

»Jeli Morski volk, ki je naju požrl, močno velik?« — je vprašal dondek.

»In kako! Njegov trup je daljši od kilometra, ne da bi štel rep zraven.«

Ko sta se tako razgovarjala v temi, se je zazdelo Storžku, da vidi tam nekje daleč daleč neko vrsto svetlobe.

»Kaj naj bi bila ona lučca tam daleč daleč?« — je vprašal Storžek.

»Bo že kak naš sotrpín, ki čaka kakor midva, da ga pošast prebavi!...«

»Grem, da ga obiščem. Ni-li mogoč slučaj, da bi mi mogla kaka stara riba pokazati pot, kod naj zbežim?«

»Voščim ti vse najboljše, dragi lutek!«

»Zbogom, Tun!«

»Zbogom, lutek! Bog ti daj srečo!«

»Kje se spet vidiva?...«

»Bog ve?... Bolje je, niti ne misliti na to!...«

XXXV.

Storžek najde v želodec morskega volka... Koga najde? Berite to poglavje in izveste.

Komaj je zaklical Storžek svojemu prijatelju Tunu zbogom, je začel tavati po sredi teme in šel tipaje po želodec Morskega volka, bližajoč se korak za korakom proti oni mali svetlobi, ki jo je videl daleč, daleč brleti.

In ko je hodil, je čutil, da mu brodiyo noge po brozgi mastne in spolzke vode, ki je tako ostro zavdarjala po cvrtih ribah, da je mislil, kot bi živel sredi štiridesetdanskega posta.

In bolj ko je prodiral, bolj jasna in razločna je postajala svetloba, dokler ni, ko je šel in šel, končno dospel do cilja; in ko je dospel... kaj je našel? Če tisočkrat odgovorite, ne uganete. Našel je majhno, po-

Hitro branje svetlega pisma. V Yucaipa Valley v Kaliforniji (Zedinjene države) so prebivalci celo sveto pismo prebrali v 69 minutah in so s tem prekosili sami sebe; lani so brali sveto pismo namreč 73 minut. Ta »svečanost« se ponavlja vsako leto; letos se ja je zbralo k branju 99 in so se pri »dirki« skori sveto pismo neprestano menjavali.

Amerikanci v Evropi. Naval Amerikancev v Evropo je letos velikanski. Neko soboto je odšlo iz Amerike kar 12 parnikov naenkrat, vzeli so s seboj 12.000 popotnikov. Največ jih je imel ladja »Majestic«, 2540.

Romanje v Lourdes. Največje romanje v Lourdes je bilo menda tisto, ki je odšlo te dni iz Italije tja. Trinajst posebnih vlakov je peljalo romarje čez mejo, 6500 zdravilih in 500 bolnih. V Franciji se je priključilo romarjem še 2000 Italijanov, tam živeti.

Drage poroke. V glavnih londonskih cerkvah morajo biti poroke končane do treh popoldne, sicer niso veljavne. Ker je včasih naval velik, ne sme nihče zamuditi in so sedaj odredili, da mora tisti par, ki se zakasni za 15 minut, plačati dvojne pristojbine; pa so že navadne pristojbine zelo visoke.

Dež. Letos smo se v juniju in juliju dežja doti najetli. In vendar, če denes posodo ven na prsto in meriš, koliko je dežja padlo, dobiš prav majhne zneske. V Ljubljani ne pade na leto niti za poldrugi meter dežja, v Zagrebu samo za 90 cm, v Trstu za dober meter. Največ dežja v naših krajih ima okolica Triglava, nad dva metra na leto. Prav veliko je dežja na jugu Dalmacije, pri Kotoru, kjer ga je na leto štiri metre in pol. Še več ga je v Afriki, Aziji in na nekaterih oceanjskih otokih. Nekje v Afriki ga pade na leto čez 10 metrov, v Aziji čez 12 metrov, največ pa na gori Vajaleale na Havajskih otokih, 12 metrov in pol. Sedaj pa primerjaj: v Ljubljani 1.4 m, na Vajaleale 12.5. To je razlika. V severni Avstraliji ga je nekoč v enem samem dnevu padlo 91 cm. Seveda je šlo kar v plahutah. Tak dež pa pobje vsakega človeka in vsako žival na tla.

6000 km hočeta leteti Francoza Arrachart v aeroplanu, ne da bi se ustavila. Naša Jugoslavija meri od severa do juga okoli 700 km. Ves zemeljski obseg meri 40 tisoč kilometrov.

grnjeno mizico, na njej prižgano svečo, ki je bila vtaknjena v zelenokristalno steklenico, in ob mizi je sedel starček, ki je bil ves bel, kot bi bil iz snega ali spenjene smetane, in je žvečil neke žive ribice, a že tako žive, da so mu včasih, medtem ko jih je jedel, zmuznile celo iz ust.

Ob tem pogledu je prevzelo Storžka toliko in nepričakovano veselje, da ni prav nič manjkalo, da bi padel v omedlevico. Hotel se je smejati, hotel jokati, hotel povedati kopo stvari, a je le zmedeno brbral in jecal odsekane besede brez vsake zveze. Končno se mu je posrečilo, da je spravil iz sebe vsiklik veselja, razširil roke in se vrgel starčku okoli vratu ter začel vpiti:

»Oj, moj očka, moj očka! Končno sem vas le našel! Zdaj pa vas ne zapustim več, nikdar več, nikdar več, nikdar več!«

»Kaj vidijo moje stare oči prav?« je odvrnil starček in si pomencal oči. »Tedad si res ti, moj dragi Storžek?«

»Da, da, da, jaz sem, prav jaz, res sem jaz!«

»Da, da, da, jaz sem, prav jaz, res sem jaz! In vi ste mi že odpustili, kaj ne? Oj, očka moj, kako ste dobri! A jaz, jaz pa... O, če bi pa vedeli, koliko nepravil in nezgod se je zbralo nad mojo glavo in kaj vse sem doživljal! Mislite na oni dan, ubogi očka, ko ste prodali svojo suknjo in mi kupili abecednik, da bi hodil v šolo, in sem šel gledat lutke in lutkar me je hotel dati na ogenj, ko je kuhal praženega mrkača, in mi je dal zato pet zlatih novcev, da bi jih nesel vam, a sem srečal Lisico in Mačka, ki sta me peljala v gostilno Pri rdečem raku, kjer sta žrla ko volka, in sem šel dalje in srečal razbojnika, ki so tekli za mano, jaz naprej, oni zadaj in jaz še naprej, dokler me niso obesili na vejo starega hrasta, kamor je poslala pome Deklica z modrimi lasmi kočijo, in zdravniki, ko so me preiskali, so koj rekli: »Če ni mrtev, je znamenje, da je še vedno živ« in potem sem

se zlagal in nos mi je tako zrastel, da nisem mogel z njim skozi vrata, in zato sem šel z Lisico in Volkom, da bi zakopal štiri zlatnike, ker enega sem potrosil v gostilni, in papagaj se mi je smejal in namesto dvatisoč novcev nisem dobil nič več in ko je izvedel sodnik, da sem okraden, me je vtaknil v keho, da je dal tatovom zadoščenje, in od tam, ko sem šel, sem videl lepo češuljo grozdja na polju in sem se ujel v skopec in kmet mi je po pravici nadel pasji ovratnik, ker sem bil za čuvaja pri kurniku, in je spoznal mojo nedolžnost in me je izpustil in kača, ki se ji je kadilo iz repa, se je začela smejati in ji je počila žila na prsih in tako sem se vrnil v hišo lepe Deklice, ki je umrla, in golob me je videl jokajočega in je rekel: »Sem videl tvojega očka, ki je tesal barko, da bi te prišel iskati« in jaz sem rekel: »O, če bi imel tudi jaz jadrne peroti« in on mi je rekel: »Hočeš iti z mano k očku?« in jaz sem rekel: »Magari, a kdo me ponese?« in on je rekel: »Jaz te ponese« in jaz sem mu rekel: »Kako?« in on mi je rekel: »Okobali se mi na hrbet« in tako sva letela celo noč in potem so mi rekli ribiči, ki so gledali proti morju: »Tam je ubog človek v barki, ki se potaplja« — in jaz sem vas oddaleč spoznal kar hitro, ker mi je povedalo srce, in sem vam mahal, da bi se vrnili na obrežje...«

»Tudi jaz sem te spoznal,« ga je prekinil Pepek, »in rad bi se bil vrnil na obrežje, a kako to napraviti? Morje je bilo grobo in neki val mi je polomil barko. Tedaj je grozovit Morski volk, ki je bil tam blizu in me je opazil v vodi, nagloma priletel k meni, iztegnil jezik, me celega zgrabil in me požrl ko bohčev kruhek iz Železnikov.«

»In koliko časa ste že zaprti tu notri?« je vprašal Storžek.

»Od onega dneva dalje, dve leti bo kmalu; dve leti, Storžek moj, ki se mi zdita dve večnosti!«

»In kako ste se preživljal? Kje ste dobil svečo? pa žigalice, da ste jo vžgal, kdo vam jih je dal?«

»Vse, vse ti povem. Vedeti moraš, da je ona nevihta, ki je razbila mojo barčico, potopila tudi veliko trgovsko ladjo. Mornarji so se vsi rešili, a ladja se je pogreznila na dno in Morski volk, ki je imel oni dan izvrsten tek, je prvo pogoltnil mene in potem še ladjo.«

»Kako? Je pogoltnil vso naenkrat?« je vprašal začudeno Storžek.

»Vso naenkrat; samo jambor je izpljunil, ki mu je ostal med zobmi ko tirja. V mojo srečo je bila ladja otovorjena s konzerviranim mesom v stanjolskih škatlicah, z biskoti ali prepečencem, z vinom v steklenicah, s suhim grozdem, s kakaom in kavo, s sladkorjem, z lojenimi svečami in z žigalicami. Z vso to božjo dobroto sem se mogel prehraniti dve leti, a danes sem že pri koncu; v škrbini nimam ničesar več in sveča, ki jo vidiš prižgano, je zadnja, ki mi je še ostala...«

Iz Prage v Atene je 1114 km. Češki aviatik Novak jih je v nepretrganem poletu preletel v aeroplanu in je pri tem razvil izredno hitrost 189 km na uro.

Največja višina, ki jo je dosegel kdo v aeroplanu, je višina Francoza Callio, 12.442 metrov. Triglav je 2863 m visok.

Iz Pariza v Bender Abbas ob Perzijskem zalivu je pa 5200 km. Zadnjič sta to ogromno razdaljo prevozila z aeroplanom Francoza Chalio in Weiser brez prestanka; na uro sta preletela 183 km. Doslej je brez prestanka najdalje vozil Francoz Girier, iz Pariza v Omsk v Sibiriji, 4715 km.

Majhen aeroplanček. Nemci so napravili majhen aeroplanček, ki tehta samo 400 kg in kojega motor ima samo 12 konjskih sil ter vsebuje samo 15 litrov bencina. Pa je aeroplan vseeno v 2 urah preletel 200 kilometrov.

Padalni dežniki. V zadnjem času se je zgodilo v češki vojaški aviatiki toliko nesreč, da je zapovedal vojni minister, da mora biti vsak aeroplan opremljen s padalnimi dežniki.

V avtomobilu je prevozil na Stillskem prelazu v Italiji neki avtomobilist višino 1874 m na 26 km dolgi razdalji v dobre pol ure.

Kanal. Poročali smo o plavalcih in plavalkah čez Kanal, morsko ožino med Anglijo in Francijo. Vest, da je preplaval Kanal angleški polkovnik Freyberg, se je izkazala kot netočna. Pač pa je te dni preplaval Kanal Francoz Michel in je porabil samo 11 ur in 6 minut, torej dosti manj kot Nemec Vierköttler. A morje je bilo to pot gladko in mirno in se Francozu ni bilo treba boriti z istimi težkočami kot se je moral boriti Nemec.

Meh za smeh.

Dve ženski sta se dolgo časa pomenkovali sredi peš poti, a končno ena od njih reče: »Zdaj pa moram iti, v kuhinji je namreč vodovodna cev počila, a moj mož drži s palcem na dotičnem mestu, da voda ne vre po kuhinji, dokler se ne vrnem z inštalaterjem.«

Julče: »Mama, Lizika je pravkar pila črnilo iz stekleničice tam-le na mizi.«

Mati (prestrašena): »Ali res? Oh, ti nesrečni otrok!«

Julče: »Nič se ne boj, mama, saj ji ne bo škodovalo! Jaz sem ji hitro kos pivnika pomašil v usta.«

»Kako pa je z vašim sinkom, gospa Mira?«

»O hvala, prav dobro, izbral si je gledališki poklic.«

»Kaj ne poveste. Kakšne vloge pa bo igral?«

»Pravzaprav nobene, on le pivo nosi premikatem kulis.«

Tone: »Oprosti Janko, sinoči, ko je deževalo, sem videl tvoj dežnik v kotu in ker sem mislil, da si že odšel, sem ga jaz vzel seboj.«

Janko: »O nič hudega zato. Saj si tudi ti pustil v pisarni svoj novi klobuk ter vzel starega. Ker se mi je škoda zdelo, da bi bil moj moker, sem pa tvojega pokrpal.«

Učitelj: »Torej, če od kake stvari nekaj stran vzamemo, je je manj. Kaj-ne, da res.« (Vse tiho.)

Pavel: »Kako je pa potem s palico? Če ji en konec odrežem, sta še zmeraj dva. In če oba odrežem, ostaneta še vedno dva?«

Pozlačeno uro najlažje očistiš ako jo odrgneš z prerezano limono ter zbršeš z mehko krpo namočeno v milnico v kateri si raztopil nekoliko sode.

Ia. Amerika

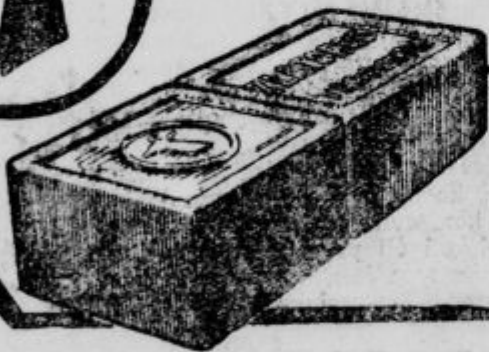
se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mesni trg 10

Kdor išče — najde!

Ta deček je srečen in vesel.
Pomagal je materi pri pranju
perila s

ZLATOROG
terpentinovim milom
in našel v milu pristen
zlatnik!

Posestvo naprodoj: hiša, sadni vrt, gozd in njiva, 9 mern. poselve, pravno za rokodelca. — Več se poizve Podtabrom štev. 13, pošta Podbrezje — Gorenjsko.

Izjava. Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki jih delata moja žena in sin ter svarim pred nakupom kakršnegakoli blaga od strani žene in sina. — MARTIN KURENT, Studenčiča (Medvođe). 6417

Dr. Ivan Hubad

zobozdravnik v Škofji Loki
ne ordinira od 27. septembra do 16. oktobra

Fabiani & Jurjovec

LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

Velika zaloga moškega in ženskega blaga
za spomladanske in letne obleke. Lepa izbira svetlenih rut in šerp.
Krojači in šivilje, pišite po vzorec.

URE iz najboljših svetovnih tvornic kupite edino v veletrgovini

R. Stermecki, Celje št. 19

katera nabavlja v velikanskih množinah in radi tega prodaja po celi Jugoslaviji po čudovito znižanih cenah: fina anker-remontoir Din 125.—, krasna ura „Roskopf“ 140.—, elegantna in zelo dobra „Vigilant“ 190.—, z dvojnimi pokrovom 200.—, fina srebrna ura 2x5.—, damska naročna 135.—, moška 155.—, krasna budilka 75.—, dva zvonca 85.— nadalje verižice, prstane ter uhane. Pišite takoj po ilustrovani cenik z več tisoč predmeti. Železniška vožnja se nakupu primerno povrne. Trgovci engro cene.

Edino najboljši šivalni stroji in košesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroki!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezenju brezplačno.

Večletna garancija.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jelekne shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najboljše tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktno zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Prodaja srečk Državne razredne loterije.